

SPRAWOZDANIE PODSUMOWUJĄCE

z realizacji projektu **„Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”** realizowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych,
- w okresie od lutego 2012r. do sierpnia 2013r.

opr.
Jarosław Urbański
Koordynator projektu

Tuszyn dn. 31.03.2014 r.

Spis treści:	Str.:
I. Wstęp	3
II. Cel projektu	4
III. Diagnoza	5
IV. Zaprojektowane zajęcia dodatkowe	7
V. Realizacja projektu	8
VI. Liczba uczestników projektu (po peselach)	10
VII. Zrealizowany harmonogram realizacji zajęć w poszczególnych szkołach	11
1. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tuszynie.	16
2. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 2 w Tuszynie.	17
3. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej w Górkach Dużych.	19
4. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym.	20
VIII. Ewaluacja	21
1. Ewaluacja rodziców uczniów	22
2. Ewaluacja nauczycieli prowadzących zajęcia	31
IX. Uczestnicy projektu na poszczególnych zajęciach dydaktycznych w dwóch latach szkolnych (bez powtórzeń w grupach)	42
X. Rezultaty	44

I. Wstęp

(...) Projekt „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych” jest kluczowym elementem polityki oświatowej. Działania projektu są spójne i wzajemnie uzupełniające się z działaniami realizowanymi w ramach projektów systemowych, realizowanych przez MEN i beneficjentów systemowych.

Projekt w zakresie indywidualizacji oznacza wsparcie działań szkoły na ważnym, pierwszym etapie edukacyjnym w realizacji treści i wymagań, określonych w nowej podstawie programowej i wypracowanych w ramach projektu systemowego MEN „*Doskonalenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół pod kątem zgodności z wymogami gospodarki opartej na wiedzy*”. Wpisuje się również w nową koncepcję udzielania i organizacji pomocy psychologiczno –pedagogicznej oraz kształcenia specjalnego polegającą na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów, a także rozwijaniu ich zainteresowań i uzdolnień jak najbliżej, w środowisku ich nauczania i wychowania. Indywidualizacja pracy z uczniem w ramach obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjno – wychowawczych będzie stałym elementem nowej jakości procesu kształcenia i wychowania. (...) – *(Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w zakresie indywidualizacji nauczania realizowanych przez organy prowadzące szkoły w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – załącznik nr 1 do niniejszego opracowania)*

W ramach projektu systemowego mogły być finansowane następujące działania:

- Zajęcia dodatkowe, będące kontynuacją bądź uzupełnieniem indywidualizacji pracy z uczniem w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
- Doposażenie bazy dydaktycznej szkoły w materiały dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt.

Gmina Tuszyn złożyła wniosek aplikacyjny o dofinansowanie projektu dla tych szkół, które wypełniły standardy I, II, III, o których mowa w załączniku do zasad przygotowania i realizacji projektu. Liczba szkół objętych wnioskiem, wynosić musiała co najmniej 70 % wszystkich szkół podstawowych podlegających danemu organowi prowadzącemu i dotyczyła organów prowadzących, które po raz pierwszy

przystępują do realizacji projektów. Wszystkie szkoły z terenu Gminy Tuszyn złożyły stosowne oświadczenia o wypełnieniu standardów I, II i III i wzięły udział w projekcie.

Uczestnikami projektu systemowego mogli być uczniowie i uczennice klas I – III szkół podstawowych. Indywidualizacja procesu nauczania dotyczyła dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym w szczególności:

- szczególnie uzdolnionych,
- niepełnosprawnych,
- ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się,
- z zaburzeniami komunikacji językowej,
- mających trudności w opanowaniu wymagań edukacyjnych,
- mających trudności w nawiązaniu relacji interpersonalnych.

Gmina Tuszyn przygotowała wniosek o dofinansowanie projektu, zgodnie zobowiązującymi procedurami i złożyła go w wymaganym terminie do instytucji pośredniczącej czyli Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

II. Cel projektu

Celem głównym projektu *”Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”* było:

- wyrównanie szans edukacyjnych poprzez indywidualizację procesu kształcenia dzieci z klas I-III w szkołach podstawowych prowadzonych przez gminę Tuszyn tj.: w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tuszynie, w Szkole Podstawowej nr 2 w Tuszynie, w Szkole Podstawowej w Górkach Dużych oraz w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym. W projekcie wyznaczono 1 cel główny, oraz 3 cele szczegółowe.

Celami szczegółowymi były:

- zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych i rozwojowych uczniów i uczennic szkół z gminy Tuszyn poprzez udział w zajęciach dodatkowych,
- rozwinięcie zainteresowań uczniów w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych,

- doposażenie szkół w materiały dydaktyczne, aby umożliwić stworzenie odpowiednich warunków indywidualnej pracy z uczniem w szkołach objętych wsparciem z gminy Tuszyn.

Zajęcia dodatkowe

Zajęcia dodatkowe, które były realizowane w ramach projektu to: zajęcia dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, zajęcia logopedyczne, gimnastyka korekcyjna, zajęcia dla uczniów uzdolnionych, zajęcia dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w matematyce.

Doposażenie szkół

Aby umożliwić stworzenie odpowiednich warunków indywidualnej pracy z uczniem w szkołach objętych wsparciem gminy Tuszyn zrealizowano zakup następujących materiałów dydaktycznych:

- dla Szkoły Podstawowej Nr 1 – laptop – 1 szt.
- dla Szkoły Podstawowej Nr 2 – laptop – 1 szt.
- dla Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych – laptop – 1 szt. oraz określony przez szkołę zestaw pomocy dydaktycznych
- dla Szkoły Podstawowej w Wodzinie Prywatnym – laptop – 1 szt. oraz określony przez szkołę zestaw pomocy dydaktycznych

Wszystkie zaplanowane cele zostały osiągnięte, a ich szczegółowe wyniki zostały opisane w późniejszych częściach opracowania.

III. Diagnoza

Realizacja Projektu podzielona została na 3 etapy obejmujące II semestr roku szkolnego 2011/2012 oraz I i II semestr roku szkolnego 2012/2013.

Projekt dostosowany był do potrzeb jego bezpośrednich odbiorców. Grupę docelową w niniejszym projekcie stanowili zdiagnozowani uczniowie i uczennice klas I-III szkół podstawowych w Gminie Tuszyn. Opracowanie projektu odbyło się na podstawie analizy wyników przeprowadzonych testów, ankiet i wywiadów w szkołach

gdzie określono potrzeby uczniów klas I-III o czym mowa w wytycznych, które powstały w celu usprawnienia indywidualizacji pracy z uczniem oraz zapewnienia prawidłowej realizacji samego projektu (realizacja standardu I). Wyniki diagnozy wykazały, że niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowych i specjalistycznych zajęć wspomagających rozwój i edukację dzieci. Wpływ zaburzeń na trudności w nauce przejawia się we wszystkich przedmiotach wymagających od dziecka poprawności pisania, czytania oraz wypowiedzania się. Stwierdzono że:

1. **trudności z zakresu czytania i pisania** posiada 68 uczniów (23 Dziewczynki i 45 chłopców); w tym: 20 uczniów z SP1 (4DZ, 16CH), 16 uczniów z SP2 (7DZ, 9 CH), 16 uczniów z SPGD (8DZ, 8CH) i 16 uczniów z SPWP (4DZ, 12 CH); stanowi to wskaźnik 20,86 % z ogólnej liczby uczniów klas I-III (zgodnie z projektami organizacyjnymi dla roku szkolnego 2011/2012 – 326 osób),
2. **zaburzenia rozwoju mowy** cechuje 68 uczniów (23DZ i 45CH); w tym: 28 uczniów z SP1 (10DZ, 18 CH), 16 uczniów z SP2 (4DZ, 12 CH), 12 uczniów z SPGD (5DZ, 7CH) i 12 uczniów z SPWP (4DZ, 8 CH); stanowi to wskaźnik 20,86 % ogólnej liczby uczniów,
3. **korekcji wad postawy** wymaga 67 uczniów (29 DZ i 38 CH); w tym: 20 uczniów z SP1 (8DZ, 12 CH), 19 uczniów z SP2 (7DZ, 12 CH), 10 uczniów z SPGD (7DZ, 3CH) i 18 uczniów z SPWP (7DZ, 11CH); stanowi to wskaźnik 20,55 % ogólnej liczby uczniów,
4. **trudności z zakresu edukacji matematycznej** wykazało 24 uczniów (12 DZ i 12 CH); w tym: 16 uczniów z SP2 (8DZ, 8CH) oraz 8 uczniów z SPGD (4DZ, 4CH); stanowi to wskaźnik 7,36 % ogólnej liczby uczniów,
5. **szczególne uzdolnienia w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych** wykazało 32 uczniów z SP1 (17 DZ i 15 CH); stanowi to wskaźnik 9,81 % ogólnej liczby uczniów.

Powyższa diagnoza udowodniła, że niezbędne jest przeprowadzenie dodatkowych i specjalistycznych zajęć wspomagających rozwój i edukację dzieci.

IV. Zaprojektowane zajęcia dodatkowe

Zgodnie z przeprowadzoną rekrutacją w całym okresie realizacji do projektu zakwalifikowano ogółem 272 uczniów. W poszczególnych szkołach zaplanowano i zrealizowano następujące, dodatkowe zajęcia edukacyjne:

l.p.	szkoła		nazwa zajęć	l. grup	l. godzin	Planowana liczba uczniów
1.	SP1	1.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej	2	120	20
		2.	Zajęcia dla dzieci szczególnie uzdolnionych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych	4	240	32
		3.	Zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	3	180	20
		4.	Zajęcia logopedyczne	8	480	28
suma				17	1020	100
2.	SP2	1.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej	2	120	19
		2.	Zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	2	120	16
		3.	Zajęcia logopedyczne	4	240	16
		4.	Zajęcia dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych	2	120	16
suma				10	600	67
3.	SPGD	1.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej	1	60	10
		2.	Zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	2	120	16
		3.	Zajęcia logopedyczne	3	180	12
		4.	Zajęcia dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych	1	60	8
suma				7	420	46
4.	SPWP	1.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej	2	120	18
		2.	Zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	2	120	16
		3.	Zajęcia logopedyczne	3	180	12
suma				7	420	46
RAZEM				41	2460	259

Tak bogata oferta edukacyjno – wychowawczo – profilaktyczna projektu, zgodna z indywidualnymi potrzebami i możliwościami uczniów, jest istotnym wsparciem dla działań szkoły na bardzo istotnym, pierwszym etapie edukacyjnym. Realizując taki zakres projektu gmina Tuszyn była pewna, że uczestnicy projektu docenią różnorodność i wartość merytoryczną przyjętych rozwiązań, których trafny i odpowiedzialny dobór był głównym priorytetem. Należy stwierdzić, że wszyscy uczestnicy projektu uzyskali wsparcie dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.

V. Realizacja projektu

W październiku 2011 r. Gmina Tuszyn wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie projektu w ramach poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. W dniu 23 lutego 2012 r. po zakończeniu długotrwałej procedury formalno-merytorycznej wniosek o dofinansowanie został przyjęty do realizacji uchwałą nr 281/12 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 21 lutego 2012r. Kwota dofinansowania wyniosła 184657,50 zł. W dniu 23 lutego 2012 r. Rada Miejska w Tuszynie uchwałą Nr XXV/170/12 zatwierdziła projekt do realizacji.

W dniu 21 marca 2012 r. zawarta została umowa o dofinansowanie projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” nr UDA-POKL.09.01.02-10-094/11-00 pomiędzy Województwem Łódzkim, a Gminą Tuszyn.

W okresie marzec - kwiecień 2012 r. przeprowadzona została zgodnie z Prawem zamówień Publicznych procedura przetargowa, której celem było wyłonienie wykonawcy realizującego zadanie projektowe tj. zajęcia dodatkowe dla uczniów oraz doposażenie szkół.

Do realizacji zamówienia wybrano firmę Centrum Edukacji Atut Wielkopolska, która uzyskała największą liczbę punktów w określonych kryteriach przetargowych. W dniu 13 kwietnia 2012 r. zawarta została umowa nr 97/2012, gdzie wykonawca zobowiązany został w okresie kwiecień 2012 r. – sierpień 2013 r., zrealizować

przedmiot przetargu tj. 2460 h zajęć dodatkowych oraz dostarczenie pomocy dydaktycznych dla szkół.

Po wyborze wykonawcy w szkołach zrealizowane zostały procedury organizacyjne. W okresie kwiecień 2012 r. dokonana została rekrutacja uczestników projektu. Rekrutacja dokonywana była w oparciu o przygotowany w dniu 12.04.2014 r. regulamin rekrutacji i prowadzona z uwzględnieniem zasad polityki równych szans. W procesie rekrutacji Komisje Rekrutacyjne kierowały się diagnozami, które zostały przygotowane w danej szkole, biorącej udział w projekcie (priorytetowo traktowani byli uczniowie o najwyższych brakach edukacyjnych odpowiadających danemu rodzajowi zaplanowanego wsparcia w projekcie). Po zgromadzeniu wszystkich wymaganych dokumentów i zatwierdzeniu listy uczestników komisja rekrutacyjna sporządzała protokół z rekrutacji.

W tym samym czasie nauczyciele w uzgodnieniu z wykonawcą porządkowali programy i harmonogramy zajęć. Przeprowadzone zostało również szkolenie kadry projektu z zasad równości szans i równościowego zarządzania projektem.

W związku z późnym terminem rozpoczęcia realizacji działań w II semestrze roku szkolnego 2011/2012 rekrutacja była bardzo utrudniona. Z planowanej liczby grup nie udało się zrekrutować 4 grup zajęć (3 grup logopedycznych w SP1 i 1 grupy logopedycznej w SPWP). Powodem takiej sytuacji było skumulowanie dużej ilości godzin w okresie kwiecień-czerwiec 2012 r. i brakiem możliwości uczestniczenia we wszystkich rodzajach zajęć przez uczniów. Podjęto decyzję o zorganizowaniu brakujących grup w kolejnym roku szkolnym 2012/2013. Wszystkie dzieci z klas III i uczestniczące w projekcie zostały objęte pełnym programem wsparcia do końca czerwca 2012 r.

W zakresie promocji realizowanego projektu przygotowano plakaty informacyjne, które zostały umieszczone w szkołach oraz w Urzędzie Miasta w Tuszynie. Zrealizowano również wydruk naklejek służących oznakowaniu zakupionych materiałów dydaktycznych.

VI. Liczba uczestników projektu („po peselach”)

Liczba uczestników	SP1		SP2		SPGD		SPWP		RAZEM	w tym	
	DZ	CH	DZ	CH	DZ	CH	DZ	CH		DZ	CH
Planowana liczba uczestników projektu	39	61	26	41	23	23	18	28	259	104	155
Rzeczywista liczba uczestników po zakończeniu projektu	52	70	26	40	27	17	16	24	272	121	151

W Szkole Podstawowej Nr 1 zajęciami dydaktycznymi objętych zostało 122 uczniów, w tym 52 dziewczynek - 42,62 % i 70 chłopców – 57,38 %. Stanowiło to 44,85 % dzieci ogółem objętych wsparciem w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”. W trakcie realizacji zajęć jedna uczennica zrezygnowała z udziału w projekcie i została zastąpiona inną uczennicą.

W Szkole Podstawowej Nr 2 zajęciami dydaktycznymi objętych zostało 66 uczniów, w tym 26 dziewczynek - 39,39 % i 40 chłopców – 60,6 %. Stanowiło to 24,26 % dzieci ogółem objętych wsparciem w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W Szkole Podstawowej w Górkach Dużych zajęciami dydaktycznymi objętych zostało 44 uczniów, w tym 27 dziewczynek - 61,36 % i 17 chłopców – 38,63 %. Stanowiło to 16,18 % dzieci ogółem objętych wsparciem w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym zajęciami dydaktycznymi objętych zostało 40 uczniów, w tym 16 dziewczynek - 40 % i 24 chłopców – 60 %. Stanowiło to 14,71 % dzieci ogółem objętych wsparciem w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

VII. Zrealizowany harmonogram realizacji zajęć w poszczególnych szkołach

Zgodnie z warunkami umowy zawartej z wykonawcą przyjęte zostały harmonogramy zajęć i programy zajęć. Wykonawca w celu sprawnej organizacji przeprowadził nabór do realizacji zadań wśród kadry nauczycielskiej szkół uczestniczących w projekcie. Ciężar nadzoru pedagogicznego nad zajęciami spoczywał na dyrektorach szkół. Zajęcia odbywały się w oznakowanych salach lekcyjnych.

Harmonogram zajęć w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tuszynie

okres	miesiąc	Gimnastyka korekcyjna	Uzdolnienia matematyczno przyrodnicze	Trudności w czytaniu i pisaniu	Zajęcia logopedyczne	RAZEM
2011/ 2012	Kwiecień	14	29	25	35	103
	Maj	22	47	35	57	161
	Czerwiec	24	44	30	58	156
2012/ 2013	Wrzesień	0	0	0	0	0
	Październik	9	13	11	48	81
	Listopad	8	16	12	44	80
	Grudzień	6	12	8	32	58
	Styczeń	7	16	10	49	82
	Luty	3	8	8	23	42
	Marzec	8	16	11	35	70
	Kwiecień	8	13	11	43	75
	Maj	8	17	11	37	73
	Czerwiec	3	9	8	19	39
wykonanie		120	240	180	480	1020
plan w projekcie		120	240	180	480	1020

Harmonogram zajęć w Szkole Podstawowej Nr 2 w Tusznym

okres	miesiąc	Gimnastyka korekcyjna	Trudności w czytaniu i pisaniu	Zajęcia logopedyczne	Trudności matematyczne	RAZEM
2011/	Kwiecień	10	16	24	16	66
2012	Maj	30	30	48	32	140
	Czerwiec	20	14	48	12	94
2012/	Wrzesień	0	0	0	0	0
2013	Październik	9	9	16	10	44
	Listopad	7	8	16	8	39
	Grudzień	6	6	12	6	30
	Styczeń	9	9	20	10	48
	Luty	4	4	8	4	20
	Marzec	7	7	13	6	33
	Kwiecień	10	8	16	8	42
	Maj	7	8	13	6	34
	Czerwiec	1	1	6	2	10
wykonanie		120	120	240	120	600
plan w projekcie		120	120	240	120	600

Harmonogram zajęć w Szkole Podstawowej w Górkach Dużych

okres	miesiąc	Gimnastyka korekcyjna	Trudności w czytaniu i pisaniu	Zajęcia logopedyczne	Trudności matematyczne	RAZEM
2011/	Kwiecień	10	23	29	6	68
2012	Maj	14	25	37	12	88
	Czerwiec	6	12	24	12	54
2012/	Wrzesień	2	0	3	2	7
2013	Październik	5	6	14	5	30
	Listopad	3	8	12	4	27
	Grudzień	4	6	9	3	22
	Styczeń	4	8	11	5	28
	Luty	2	2	6	2	12
	Marzec	4	8	9	4	25

	Kwiecień	4	6	9	3	22
	Maj	2	12	10	0	24
	Czerwiec	0	4	7	2	13
wykonanie		60	120	180	60	420
plan w projekcie		60	120	180	60	420

Harmonogram zajęć w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym

okres	miesiąc	Gimnastyka korekcyjna	Trudności w czytaniu i pisaniu	Zajęcia logopedyczne	RAZEM
2011/ 2012	Kwiecień	23	32	21	76
	Maj	20	22	14	56
	Czerwiec	17	6	25	48
2012/ 2013	Wrzesień	6	6	6	18
	Październik	10	13	17	40
	Listopad	8	13	16	37
	Grudzień	6	4	11	21
	Styczeń	8	4	24	36
	Luty	4	2	12	18
	Marzec	8	4	17	29
	Kwiecień	8	9	17	34
	Maj	2	4	0	6
	Czerwiec	0	1	0	1
wykonanie		120	120	180	420
plan w projekcie		120	120	180	420

Comiesięczne sprawozdania szkół z realizacji zajęć wykazały, iż odbyły się wszystkie zaplanowane zajęcia, w których uczestniczyło 272 uczniów, co wskazuje na skuteczność rekrutacji i potwierdza przyjęte w projekcie założenia co do liczby końcowych beneficjentów.

W ramach projektu w okresie od 13.02.2012 do 31.08.2013 r. przeprowadzono ogółem **2460 godzin** dydaktycznych.

W I okresie rozliczeniowym trwającym od 13.02.2012 do 30.04.2012 zrealizowano **313 h**, co stanowi 12,72 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

W II okresie rozliczeniowym trwającym od 01.05.2012 do 31.07.2012 zrealizowano **797 h**, co stanowi 32,40 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

W III okresie rozliczeniowym trwającym od 01.08.2012 do 31.10.2012 zrealizowano **220 h**, co stanowi 8,94 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

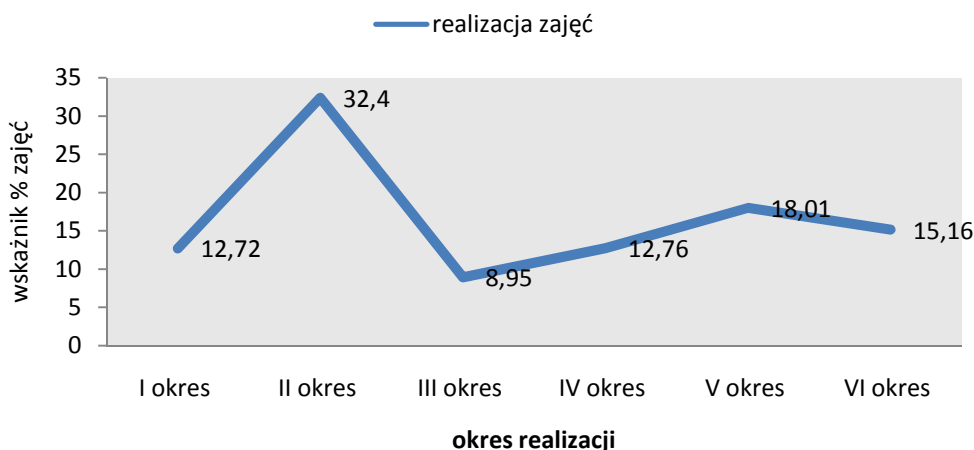
W IV okresie rozliczeniowym trwającym od 01.11.2012 do 31.12.2012 zrealizowano **314 h**, co stanowi 12,76 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

W V okresie rozliczeniowym trwającym od 01.01.2013 do 31.03.2013 zrealizowano **443 h**, co stanowi 18,00 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

W VI okresie rozliczeniowym trwającym od 01.04.2013 do 30.06.2013 zrealizowano **373 h**, co stanowi 15,16 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu.

W VII okresie rozliczeniowym trwającym od 01.07.2013 do 31.08.2013 nie realizowano godzin zajęć dydaktycznych.

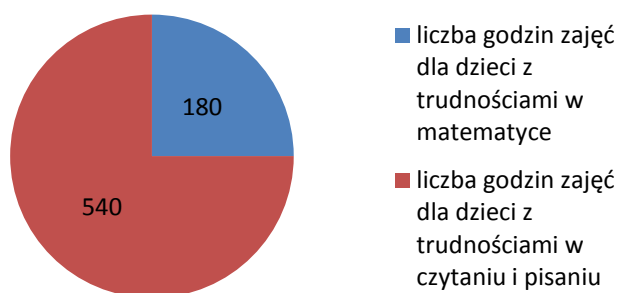
stopień realizacji zajęć w okresach rozliczeniowych

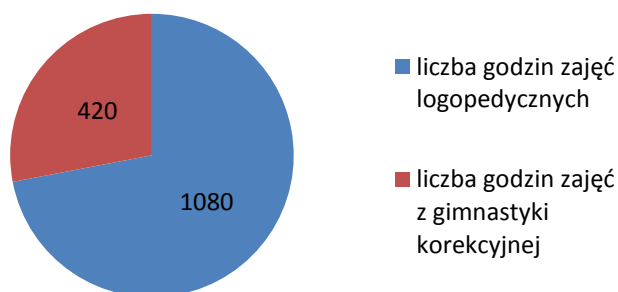
W zakresie wyrównywania deficytów edukacyjnych przeprowadzono ogółem **720 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 29,27 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu, w tym:

- z dziedziny matematycznej 180 h
- z dziedziny trudności w czytaniu i pisaniu 540 h

W ramach wyrównywania problemów rozwojowych przeprowadzono ogółem **1500 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 60,98 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu, w tym:

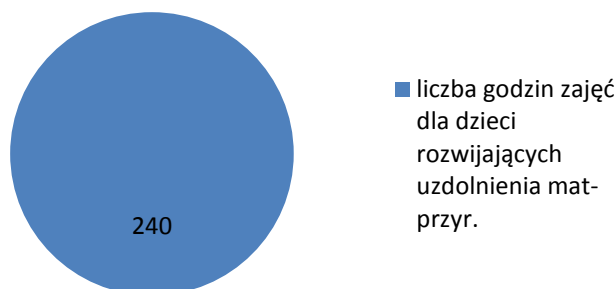
- z zakresu zaburzeń mowy 1080 h
- z zakresu wad postawy 420 h

W ramach zajęć rozwijających talenty i uzdolnienia dzieci przeprowadzono ogółem **240 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 9,76 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu, w tym:

- z dziedziny matematyczno-przyrodniczej 240 h

1. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tuszynie.

W ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 1 w Tuszynie przeprowadzono ogółem 1020 godzin dydaktycznych, co stanowi 41,46 % wszystkich zaplanowanych do realizacji godzin w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W I okresie rozliczeniowym trwającym od 13.02.2012 do 30.04.2012 zrealizowano **103 h**, co stanowi 10,10 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W II okresie rozliczeniowym trwającym od 01.05.2012 do 31.07.2012 zrealizowano **317 h**, co stanowi 31,08 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W III okresie rozliczeniowym trwającym od 01.08.2012 do 31.10.2012 zrealizowano **81 h**, co stanowi 7,94 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W IV okresie rozliczeniowym trwającym od 01.11.2012 do 31.12.2012 zrealizowano **138 h**, co stanowi 13,53 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W V okresie rozliczeniowym trwającym od 01.01.2013 do 31.03.2013 zrealizowano **194 h**, co stanowi 19,02 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W VI okresie rozliczeniowym trwającym od 01.04.2013 do 30.06.2013 zrealizowano **187 h**, co stanowi 18,33 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W zakresie wyrównywania deficytów edukacyjnych z dziedziny trudności w czytaniu i pisaniu przeprowadzono ogółem **180 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 17,65 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1.

W ramach wyrównywania problemów rozwojowych przeprowadzono ogółem **600 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 58,82 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP1, w tym:

- z zakresu zaburzeń mowy 480 h
- z zakresu wad postawy 120 h

W ramach zajęć rozwijających talenty i uzdolnienia dzieci przeprowadzono ogółem **240 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 23,53 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu, w SP1.

2. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 2 w Tuszynie.

W ramach projektu w Szkole Podstawowej Nr 2 w Tuszynie przeprowadzono ogółem 600 godzin dydaktycznych, co stanowi 24,39 % wszystkich zaplanowanych do realizacji godzin w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W I okresie rozliczeniowym trwającym od 13.02.2012 do 30.04.2012 zrealizowano **66 h**, co stanowi 11,00 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W II okresie rozliczeniowym trwającym od 01.05.2012 do 31.07.2012 zrealizowano **234 h**, co stanowi 39,00 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W III okresie rozliczeniowym trwającym od 01.08.2012 do 31.10.2012 zrealizowano **44 h**, co stanowi 7,33 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W IV okresie rozliczeniowym trwającym od 01.11.2012 do 31.12.2012 zrealizowano **69 h**, co stanowi 11,50 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W V okresie rozliczeniowym trwającym od 01.01.2013 do 31.03.2013 zrealizowano **101 h**, co stanowi 16,83 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W VI okresie rozliczeniowym trwającym od 01.04.2013 do 30.06.2013 zrealizowano **86 h**, co stanowi 14,34 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2.

W zakresie wyrównywania deficytów edukacyjnych przeprowadzono ogółem **240 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 40,00 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2, w tym:

- z dziedziny matematycznej 120 h
- z dziedziny trudności w czytaniu i pisaniu 120 h

W ramach wyrównywania problemów rozwojowych przeprowadzono ogółem **360 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 60,00 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SP2, w tym:

- z zakresu zaburzeń mowy 240 h
- z zakresu wad postawy 120 h

3. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej w Górkach Dużych.

W ramach projektu w Szkole Podstawowej w Górkach Dużych przeprowadzono ogółem 420 godzin dydaktycznych, co stanowi 17,07 % wszystkich zaplanowanych do realizacji godzin w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W I okresie rozliczeniowym trwającym od 13.02.2012 do 30.04.2012 zrealizowano **68 h**, co stanowi 16,19 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W II okresie rozliczeniowym trwającym od 01.05.2012 do 31.07.2012 zrealizowano **142 h**, co stanowi 33,80 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W III okresie rozliczeniowym trwającym od 01.08.2012 do 31.10.2012 zrealizowano **37 h**, co stanowi 8,81 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W IV okresie rozliczeniowym trwającym od 01.11.2012 do 31.12.2012 zrealizowano **49 h**, co stanowi 11,67 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W V okresie rozliczeniowym trwającym od 01.01.2013 do 31.03.2013 zrealizowano **65 h**, co stanowi 15,48 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W VI okresie rozliczeniowym trwającym od 01.04.2013 do 30.06.2013 zrealizowano **59 h**, co stanowi 14,05 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD.

W zakresie wyrównywania deficytów edukacyjnych przeprowadzono ogółem **180 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 42,86 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD, w tym:

- z dziedziny matematycznej 60 h
- z dziedziny trudności w czytaniu i pisaniu 120 h

W ramach wyrównywania problemów rozwojowych przeprowadzono ogółem **240 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 57,14 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPGD, w tym:

- z zakresu zaburzeń mowy 180 h
- z zakresu wad postawy 60 h

4. Realizacja zajęć dydaktycznych w ramach projektu w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym.

W ramach projektu w Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym przeprowadzono ogółem 420 godzin dydaktycznych, co stanowi 17,07 % wszystkich zaplanowanych do realizacji godzin w ramach projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”.

W I okresie rozliczeniowym trwającym od 13.02.2012 do 30.04.2012 zrealizowano **76 h**, co stanowi 18,10 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W II okresie rozliczeniowym trwającym od 01.05.2012 do 31.07.2012 zrealizowano **104 h**, co stanowi 24,76 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W III okresie rozliczeniowym trwającym od 01.08.2012 do 31.10.2012 zrealizowano **58 h**, co stanowi 13,81 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W IV okresie rozliczeniowym trwającym od 01.11.2012 do 31.12.2012 zrealizowano **58 h**, co stanowi 13,81 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W V okresie rozliczeniowym trwającym od 01.01.2013 do 31.03.2013 zrealizowano **83 h**, co stanowi 19,76 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W VI okresie rozliczeniowym trającym od 01.04.2013 do 30.06.2013 zrealizowano **41 h**, co stanowi 9,76 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP.

W zakresie wyrównywania deficytów edukacyjnych przeprowadzono ogółem **120 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 28,57 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP, w tym:

- z dziedziny trudności w czytaniu i pisaniu 120 h

W ramach wyrównywania problemów rozwojowych przeprowadzono ogółem **300 h** zajęć dydaktycznych, co stanowi 71,43 % ogółu zaplanowanych zajęć do realizacji w ramach projektu w SPWP, w tym:

- z zakresu zaburzeń mowy 180 h
- z zakresu wad postawy 120 h

VIII. Ewaluacja

Ewaluacja to element obowiązkowy każdego realizowanego projektu ze środków Unii Europejskiej. Ewaluacja powinna usprawniać realizację projektu i dlatego jej zadaniem jest dostarczanie informacji w jaki sposób różne grupy korzystają z oferowanej pomocy i czy realizacja projektu przynosi konkretne efekty.

Ewaluację, biorąc pod uwagę kryterium czasu realizacji dzieli się na ewaluacje ex-ante (przed realizacją projektu), ewaluacje mid-term (mniej więcej w połowie realizacji projektu), ewaluację ex-post (po zakończeniu realizacji projektu) i ewaluację on-going (w trakcie trwania projektu).

Przedstawione w niniejszym dokumencie wyniki prac badawczych bazują przede wszystkim na:

Analizie dokumentów, takich jak: dzienniki lekcyjne, karty czasu pracy, rachunki wystawiane przez wykonawcę, protokoły odbioru potwierdzające dokonanie zakupu materiałów dydaktycznych.

Na podstawie analizy wyżej wymienionych dokumentów można stwierdzić, iż zajęcia dodatkowe realizowane w ramach projektu pn: „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” realizowane były zgodnie z harmonogramem, dokumentacja zajęć prowadzona była przez opiekunów i wykonawcę umowy zlecenia na bieżąco, a uczestnicy projektu systematycznie brali udział w zajęciach dodatkowych.

Na podstawie szczegółowej analizy list obecności stwierdzono, iż frekwencja uczestników projektu w przeważającej większości była na poziomie co najmniej 90%.

Na podstawie analizy dostarczonych faktur oraz rachunków wykonawcy umowy zlecenia oraz protokołów odbioru zakupionych materiałów i pomocy dydaktycznych stwierdzono, iż w odpowiedni sposób zostały wyposażone szkoły objęte wsparciem i stworzono w nich warunki umożliwiające i wspomagające indywidualną pracę nauczyciela z uczniem.

Ankietach ewaluacyjnych dla rodziców i opiekunów uczniów.

Na potrzeby projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” opracowano ankiety ewaluacyjne które zostały przeprowadzone w kilku etapach (raz na semestr) w następujących dwóch grupach respondentów.

1. Ewaluacja rodziców uczniów

Pierwszą badaną grupę stanowili rodzice uczestników projektu. Ankieta została rozdana rodzicom i prawnym opiekunom na początku realizacji i uczestnictwa w projekcie w kwietniu 2012 r. Służyła ona do ewaluacji bieżącej oraz do ewaluacji końcowej.

Celem ankiety „początkowej” (wzór w załączeniu) było zbadanie nastawienia rodziców uczniów biorących udział w projekcie do proponowanego przez projekt wsparcia.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Tuszynie rozdano 86 ankiet i 86 ankiet stanowiło próbę do badania ewaluacyjnego.

W Szkole Podstawowej nr 2 w Tuszynie rozdano 48 ankiet i 48 stanowiło próbę do badania ewaluacyjnego.

W Szkole Podstawowej w Górkach Dużych rozdano 32 ankiety i 32 stanowiło próbę do badania ewaluacyjnego.

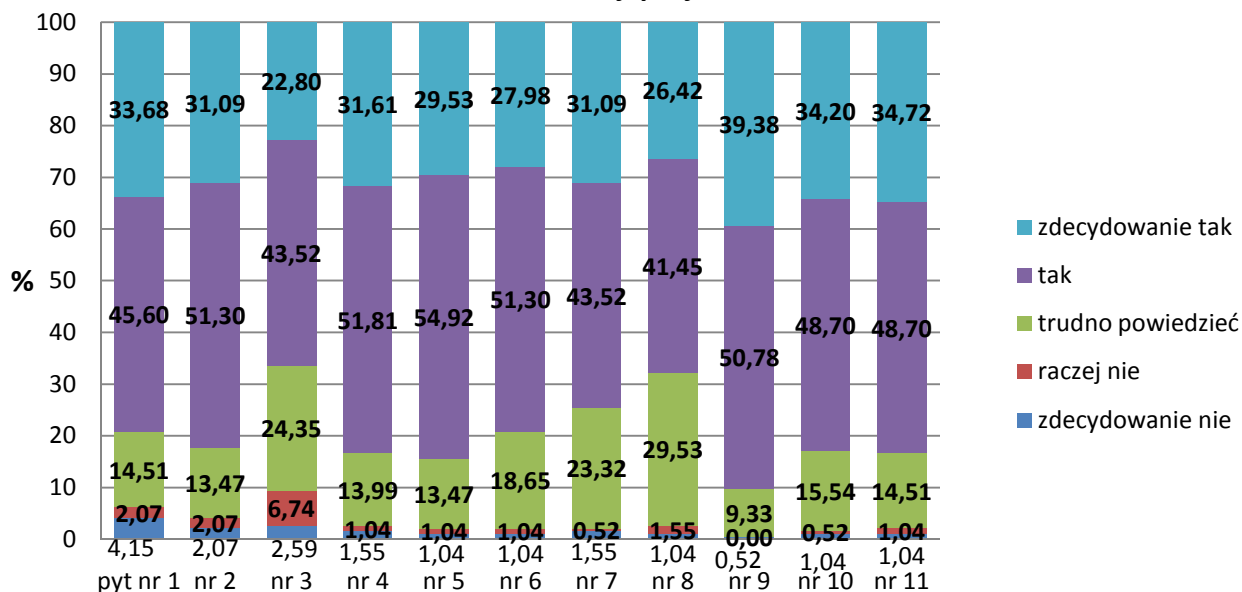

W Szkole Podstawowej w Wodzinie Prywatnym rozdano 27 ankiet i 27 stanowiło próbę do badania ewaluacyjnego.

Ankieta zbudowana była z 11 pytań zamkniętych, na które można było udzielić odpowiedzi wg określonej skali (1- oznacza zdecydowanie nie, 2 – raczej nie, 3- trudno powiedzieć, 4- tak, 5- zdecydowanie tak). W sumie rozdano 193 ankiety.

Wyniki powyższej ankiety ukazują pozytywne nastawienie rodziców i opiekunów do projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” oraz formy wsparcia jakie oferuje. Według znacznej większości ankietowanych, projekt jest dobrze skonstruowany a realizacja jego wpłynie na lepsze wyniki w nauce ich dzieci. Na przykładowe pytanie nr 4. – cyt. *Czy Pana/i zdaniem udział dziecka w projekcie przyczyni się do zwiększenia dostępu do zajęć dodatkowych?*, 161 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (100/61), co stanowiło 83,42 % ogółu rodziców poddanych badaniu ankietowemu (193). Na pytanie nr 9. – cyt. *Czy jest Pan/i zadowolony/a z oferty zajęć dodatkowych?*, 174 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (98/76), co stanowiło 90,16 % ogółu rodziców poddanych badaniu (193). Pełen zakres przeprowadzonego badania przedstawia poniższy wykres.

wyniki ankiety początkowej-zamkniętej zrealizowanej na początku realizacji projektu

Przeprowadzone badanie stanowi punkt wyjścia ewaluacji i monitorowania zmian projektu a także stanowi dowód na to iż projekt odpowiada na rzeczywiste potrzeby środowiska lokalnego.

W związku z prowadzeniem projektu na przełomie dwóch lat szkolnych przeprowadzone zostało kolejne badanie ewaluacyjne na koniec roku szkolnego w czerwcu 2012 r. Badanie to prowadzone było po trzech miesiącach funkcjonowania projektu i miało na celu zweryfikowanie bieżącej opinii rodziców, tym bardziej że część uczestników (uczniowie klas III) kończyła swój udział w projekcie (ewaluacja końcowa). W próbie uczestniczyło tyle samo rodziców co w próbie wstępnej. Na porównawcze do badania wstępnego pytanie nr 3 cyt. – *Czy Pana/i zdaniem udział dziecka w projekcie przyczynił się do zwiększenia dostępu do zajęć dodatkowych?*, 165 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (116/49), co stanowiło 85,49 % ogółu rodziców poddanych badaniu ankietowemu (193). Na porównawcze do badania wstępnego, pytanie nr 8 cyt. – *Czy jest Pan/i zadowolony/a z oferty zajęć dodatkowych?*, 178 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (117/61), co stanowiło 92,23 % ogółu rodziców poddanych badaniu ankietowemu (193).

Powyższe wyniki pozwalają stwierdzić, że projekt nawet w minimalnej skali (krótki okres realizacji) pozwolił przewyżżyć trudności szkolne wśród dzieci z deficytami edukacyjnymi. Ponadto uczestnictwo dzieci w projekcie pomoże osiągnąć lepsze wyniki w nauce a także wpłynie na rozwój zainteresowań w przyszłości.

Kolejnym etapem badawczym był moment przeprowadzenia dodatkowej rekrutacji uczestników projektu w nowym roku szkolnym 2012/2013. W okresie wrzesień 2012 rozdano 80 ankiet dla nowych uczestników projektu (SP1 – 36, SP2 – 18, SPGD – 13, SPWP – 13) Badanie to potwierdziło wcześniejsze wyniki. Na przykładowe pytanie nr 4. – cyt. *Czy Pana/i zdaniem udział dziecka w projekcie przyczyni się do zwiększenia dostępu do zajęć dodatkowych?*, 60 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (41/19), co stanowiło 75,00 % ogółu rodziców poddanych badaniu ankietowemu (80). Podobne wyniki uzyskano, porównując odpowiedzi na pytanie nr 9– cyt. *Czy jest Pan/i zadowolony/a z oferty zajęć*

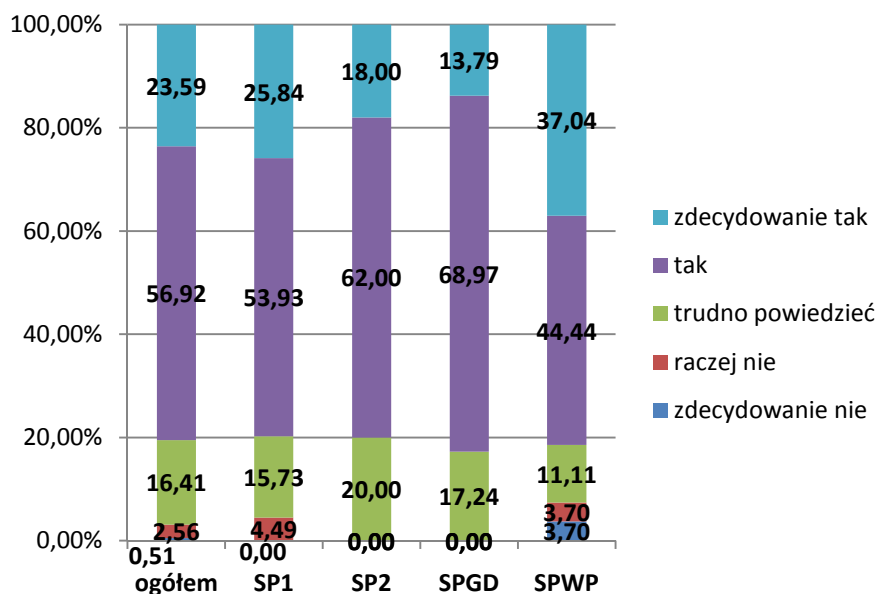

dodatkowych?, 64 rodziców odpowiedziało tak i zdecydowanie tak (45/19), co stanowiło 80,00 % ogółu rodziców poddanych badaniu ankietowemu (80).

Wyniki powyższej ankiety ukazują utrzymujące się pozytywne nastawienie rodziców i opiekunów do projektu „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” oraz formy wsparcia jakie oferuje.

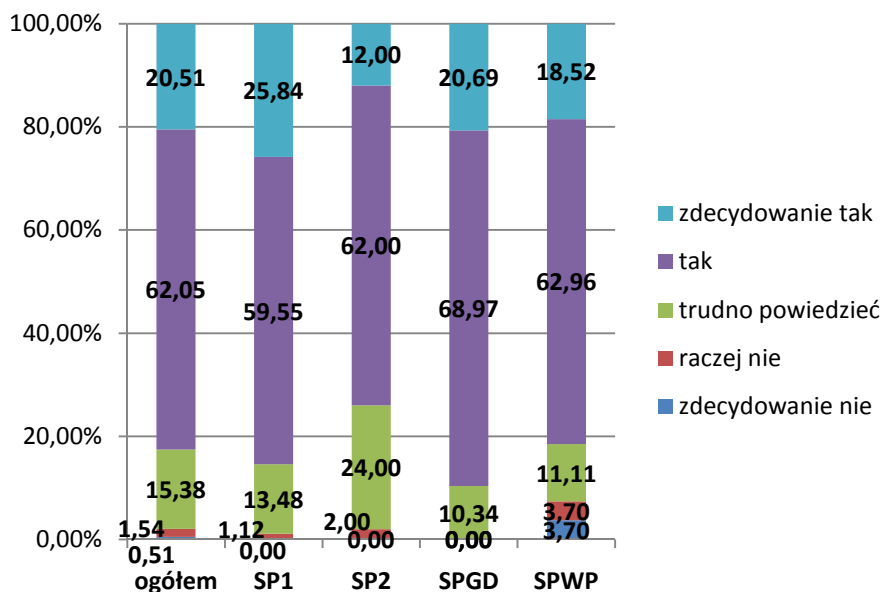
Końcowa ankieta ewaluacyjna została rozdana rodzicom po zakończeniu realizacji projektu w czerwcu 2013. Służyła ona do ewaluacji końcowej w szkołach uczestniczących w projekcie. Rozdano ogółem 195 ankiet, w tym: SP1 – 89, SP2 – 50, SPGD – 29, SPWP – 27. Wszystkie ankiety stanowiły próbę do badania ewaluacyjnego. Rodzice w poszczególnych szkołach uczestniczących w projekcie udzielali następujących odpowiedzi na następujące pytania ankietowe:

1. Czy Pan/i uważa, że zajęcia, w których dziecko wzięło udział wpłynęły na wyrównanie trudności z jakimi się borykało na co dzień?

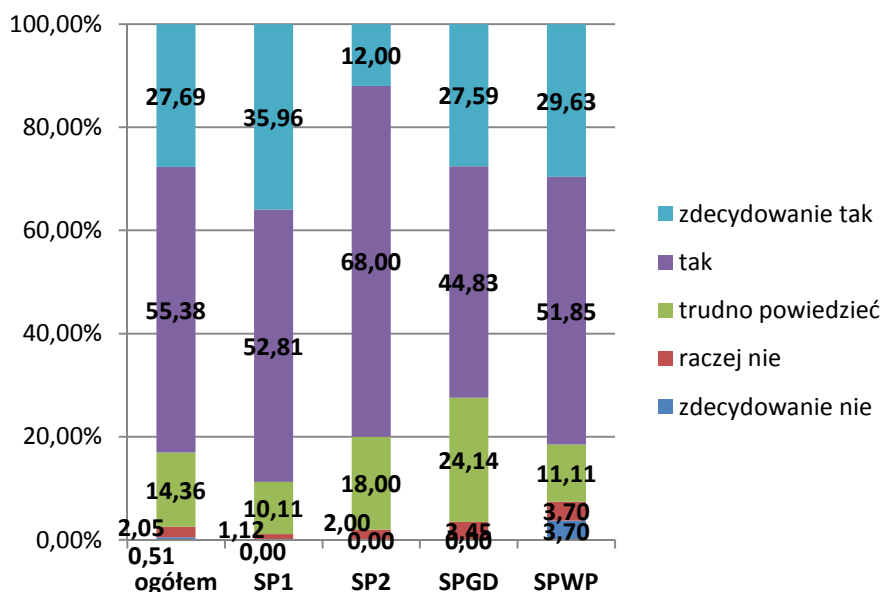

2. Czy Pan/i uważa, że udział syna/córki w zajęciach wpłynął na wyrównanie szans edukacyjnych?

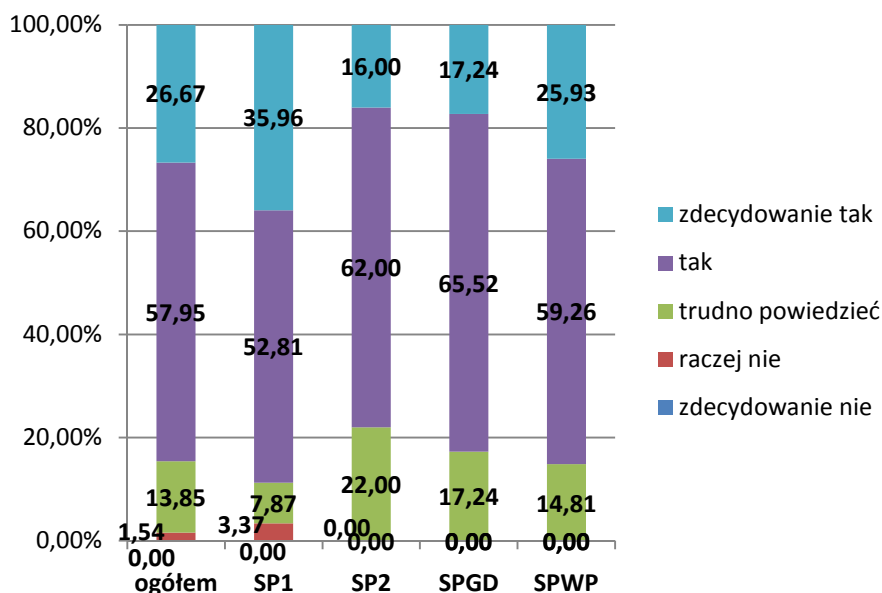

3. Czy Pana/i zdaniem udział dziecka w projekcie przyczynił się do zwiększenia dostępu do zajęć dodatkowych?

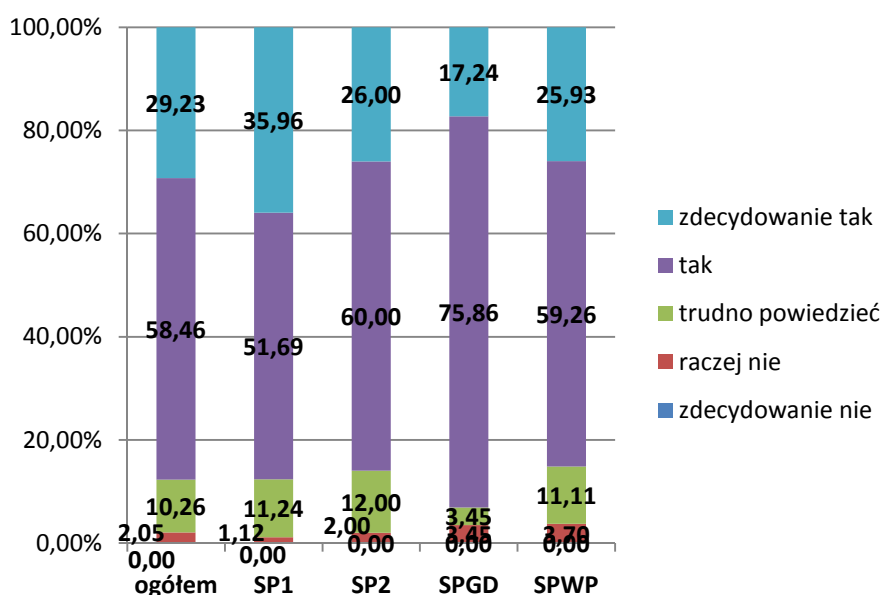

4. Czy Pana/i zdaniem udział w projekcie syna/córki wpłynął na pogłębienie jego wiedzy w zakresie realizowanych zajęć?

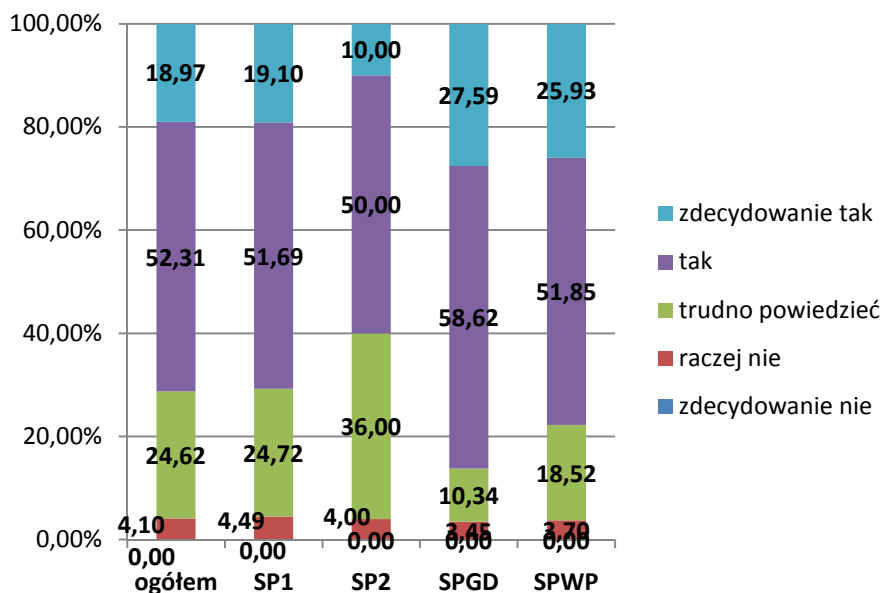

5. Czy udział w zajęciach przyczynił się do ogólnego rozwoju Państwa dziecka?

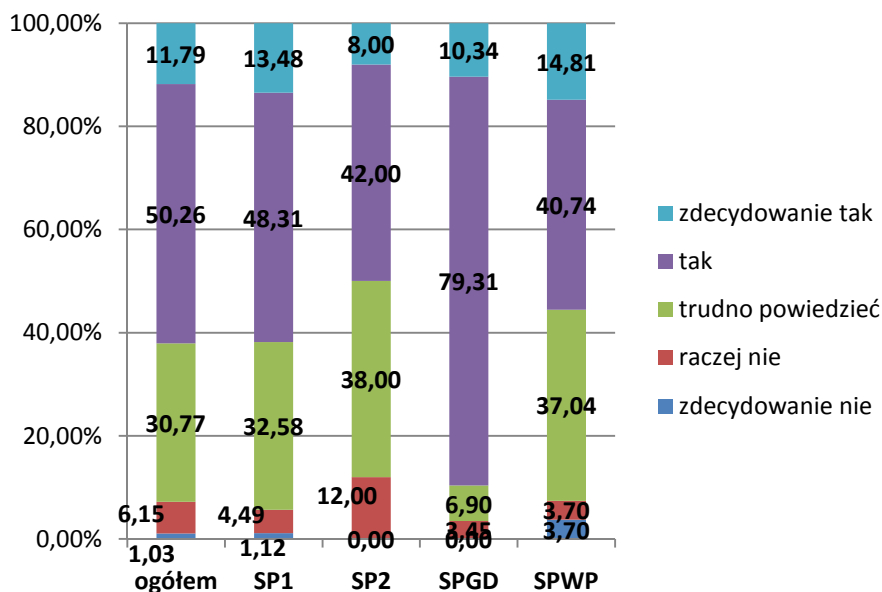

6. Czy dzięki udziałowi w projekcie, Państwa dziecko stało się bardziej samodzielne?

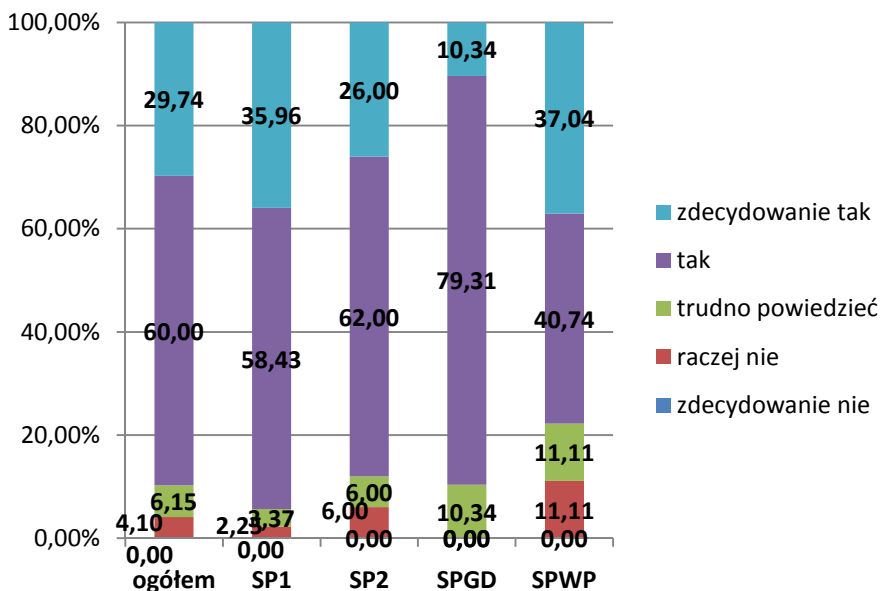

7. Czy dzięki udziałowi w projekcie Państwa dziecko stało się bardziej tolerancyjne?

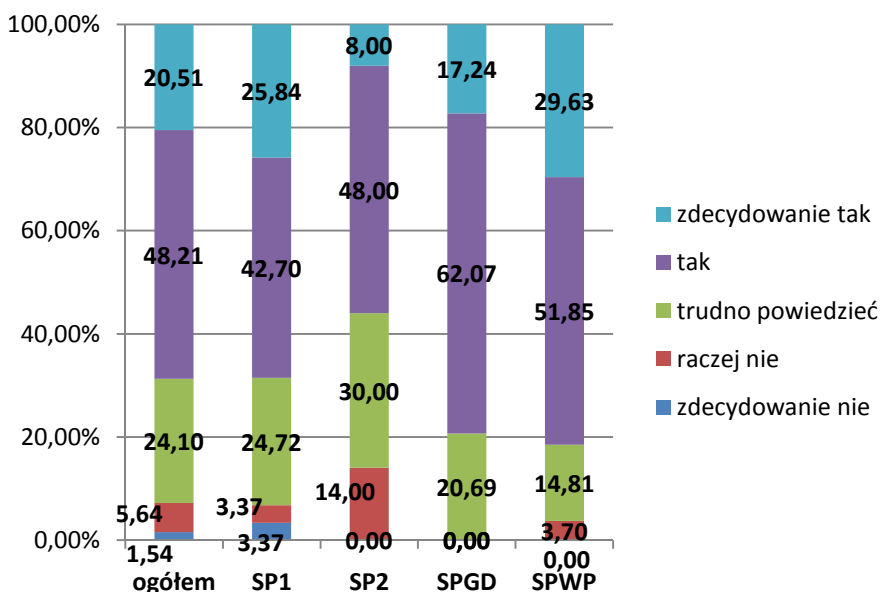

8. Czy jest Pan/i zadowolony/a z oferty zajęć dodatkowych?

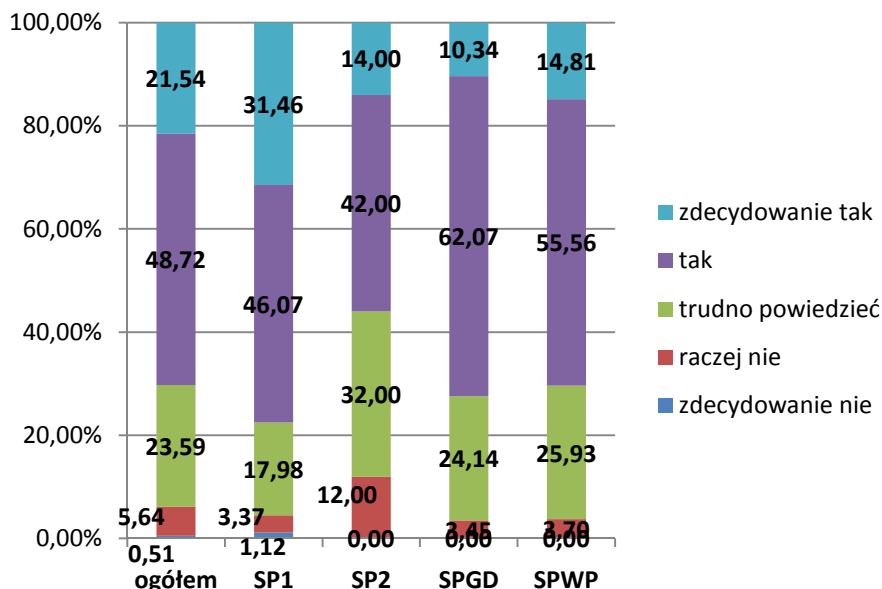

9. Czy uważa Pan/i, że udział w projekcie wpłynął na rozwój zainteresowań dziecka?

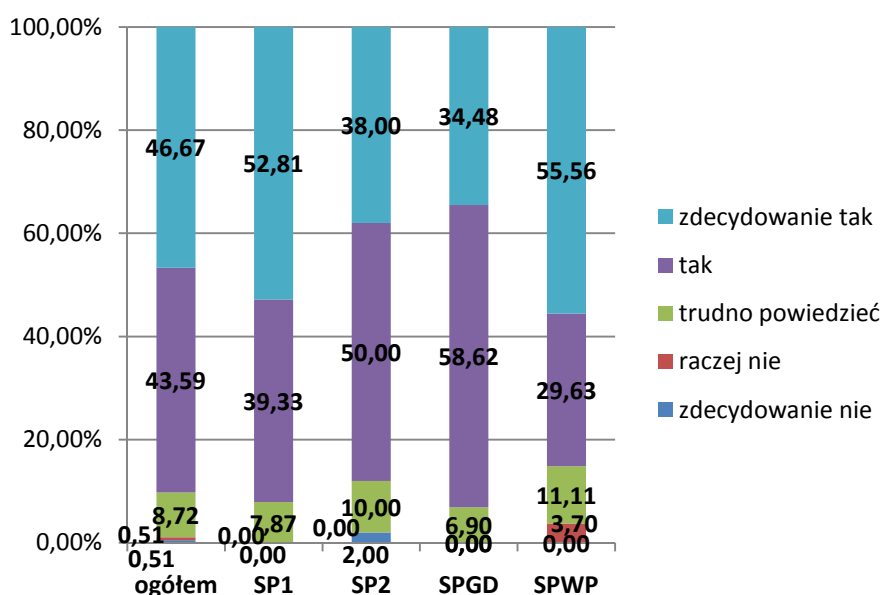

10. Czy Pana/i zdaniem udział dziecka w zajęciach przyczynił się do rozwoju jego uzdolnień?

11. Czy Pana/i zdecyduje się na udział swojego dziecka w przyszłorocznych zajęciach dodatkowych?

Wnioski:

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi na zadane pytania można stwierdzić, że zajęcia dodatkowe w ramach projektu pn. „Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn” odpowiadały potrzebom uczestników projektu, były dla nich atrakcyjne i chętnie brali w nich udział. Rodzice/opiekunowie prawni uczestników projektu byli zadowoleni z faktu, iż ich dziecko uczestniczyło w zajęciach dodatkowych w ramach projektu i uważali, że spełniły one ich oczekiwania.

Dla przykładu tylko 2,57 % rodziców/opiekunów prawnych uczestników projektu uważało, że udział w zajęciach dodatkowych nie przyczynił się do rozwoju ogólnego ich dziecka (pyt. nr 5), 10,26 % rodziców nie miało zdania, a pozostałe 87,69 % uważało, iż udział w zajęciach przyczynił się do rozwoju ogólnego ich dziecka.

90,26 % rodziców uczniów deklaruje chęć uczestniczenia w podobnych zajęciach dodatkowych w przyszłym roku (pyt. nr 11).

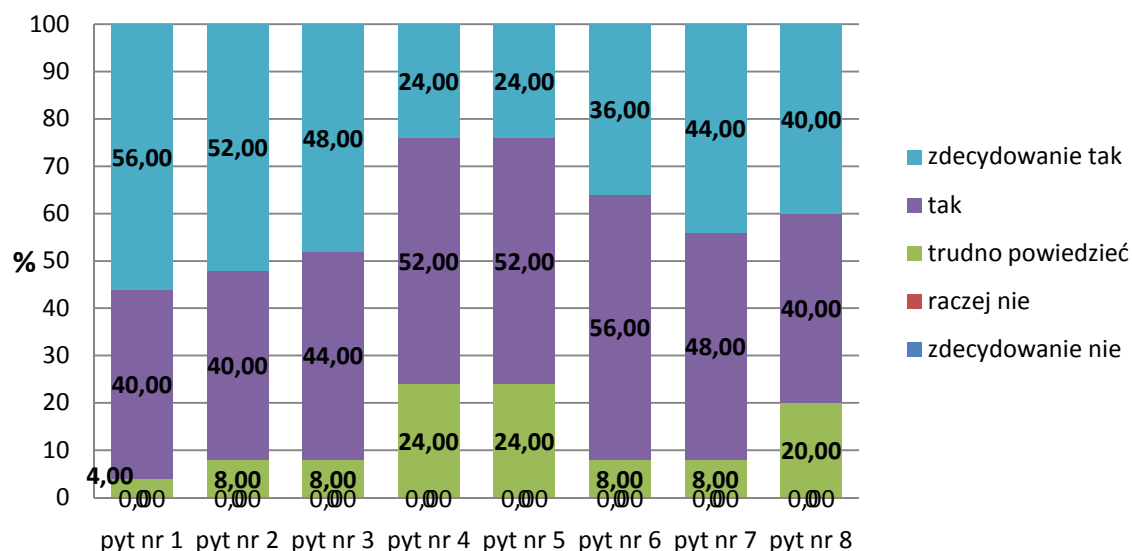
2. Ewaluacja nauczycieli prowadzących zajęcia

Na potrzeby projektu przeprowadzono również badania ewaluacyjne wśród nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne w szkołach. Harmonogram badania przewidywał przeprowadzenie trzech rodzajów ankiet, trzyetapowo tj. na początku realizacji projektu, w trakcie jego trwania i na zakończenie projektu. Udostępnione zostały ankiety zamknięte „początkowe” i „końcowe” oraz końcowe ankiety półotwarte (wzory w załączeniu).

W okresie kwiecień 2012 r. przekazano do szkół ankiety zamknięte „początkowe” dla 25 nauczycieli, w tym: dla SP1 – 11, SP2 – 6, SPGD – 4 i SPWP-4. Wszystkie ankiety stanowiły próbę badania ewaluacyjnego. Ankieta zawierała zestaw 8 pytań, których celem było zbadanie nastawienia nauczycieli do proponowanego przez projekt wsparcia. Postawione pytania zbadać miały przede wszystkim to czy proponowane w projekcie zajęcia i ich forma odpowiada na rzeczywiste zapotrzebowanie zgłaszane przez rodziców, które dostosowane jest do potrzeb uczniów, którzy mają gorszy dostęp do form edukacji dodatkowej.

Wyniki ankiet ewaluacyjnych, których łączna liczba ze wszystkich szkół stanowi 25, przedstawione zostały na poniższym wykresie, na którym ujęto rozkład procentowy udzielonych odpowiedzi.

Liczba i rodzaj udzielonych odpowiedzi przedstawia się następująco:

Pyt. nr 1. Czy stosowana przez Pana/Panią indywidualizacja pracy na zajęciach wpłynie na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?

ZDECYDOWANIE TAK - 14

TAK - 10

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 1

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 2. Czy uważa Pan/Pani że dzięki prowadzonym zajęciom poprawi się efektywność oddziaływań terapeutycznych i edukacyjnych uczniów i uczennic objętych projektem?

ZDECYDOWANIE TAK - 13

TAK - 10

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 3. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpi poprawa efektów kształcenia uczniów i uczennic?

ZDECYDOWANIE TAK - 12

TAK - 11

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 4. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpi wzrost kompetencji rodziców uczniów i uczennic co do roli i znaczenia zindywidualizowanej pracy z uczniem ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi?

ZDECYDOWANIE TAK - 6

TAK - 13

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 6

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 5. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpi poprawa jakości i efektywności współpracy rodziców ze szkołą?

ZDECYDOWANIE TAK - 6

TAK - 13

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 6

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 6. Czy Pana/Pani zdaniem wzrośnie skuteczność i efektywność w realizacji nowej podstawy programowej?

ZDECYDOWANIE TAK - 9

TAK - 14

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 7. Czy uważa Pan/Pani, że udział w projekcie wpłynie na rozwój zainteresowań dzieci?

ZDECYDOWANIE TAK - 11

TAK - 12

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 8. Czy Pana/Pani zdaniem udział dziecka w zajęciach przyczyni się do rozwoju uzdolnień dziecka?

ZDECYDOWANIE TAK - 10

TAK - 10

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 5

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Wnioski:

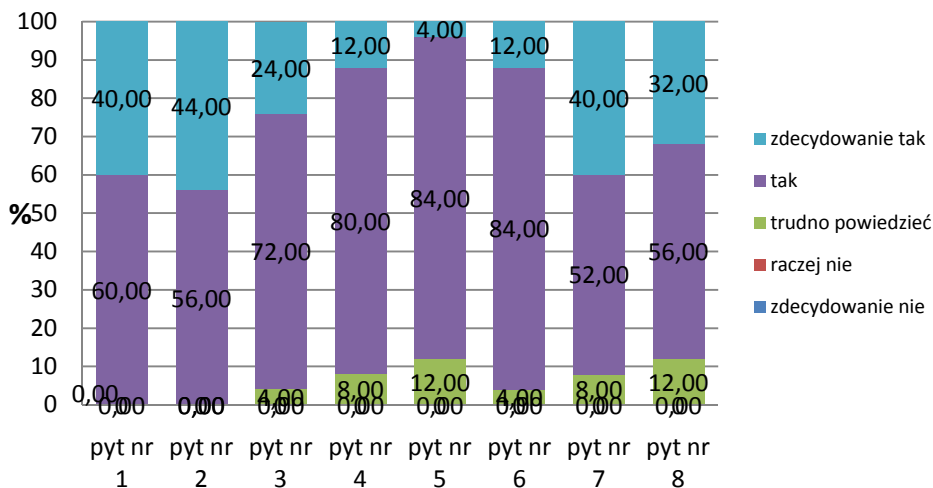
Na podstawie wyżej wymienionych odpowiedzi na pytania skierowane do wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia w projekcie, można stwierdzić, że nauczyciele bardzo pozytywnie oceniają projekt i jego ewentualny wpływ na rozwój uczniów. 96 % nauczycieli uważa, że indywidualizacja pracy na zajęciach wpłynie na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (pyt. nr 1).

Na zakończenie semestru w czerwcu 2012 r. (po pierwszych trzech miesiącach funkcjonowania projektu) nauczyciele odpowiadali na pytania ankiety zamkniętej „końcowej” oraz ankiety półotwartej „końcowej” (wzory w załączeniu).

Celem tego badania było zweryfikowanie bieżących działań i ewentualnie podjęcie przez zespół projektowy kroków naprawczych. Pytania ankiety końcowej zamkniętej były sformułowane w identyczny sposób jak w ankiecie początkowej, lecz w formule czynności dokonanej. Na przykładowe pytanie nr 1 - *Czy stosowana przez Pana/Panią indywidualizacja pracy na zajęciach wpłynęła na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?* – 100% nauczycieli odpowiedziało „Tak” i „Zdecydowanie Tak”. Zauważona została większa tendencja udzielania odpowiedzi „Tak” (60 % udzielonych odpowiedzi), niż „Zdecydowanie Tak” (40 % udzielonych odpowiedzi), co oznaczać mogło skutek dużego natężenia zajęć w krótkim okresie oraz opuszczaniem projektu przez uczniów klas III. Podobną tendencję zauważono w udzielonych odpowiedziach na przykładowe pyt nr 3 - *Czy Pana/Pani zdaniem nastąpi poprawa efektów kształcenia uczniów i uczennic?*. Nastąpił wzrost odpowiedzi mniej zdecydowanych. Odpowiedzi Tak udzieliło 72 % ankietowanych, co oznaczało wzrost w stosunku do udzielonych odpowiedzi „TAK” w badaniu wstępnym o 28 % badanych. Ogółem na postawione wyżej pytanie odpowiedzi pozytywnych (tak i zdecydowanie tak) udzieliło 96 % badanych co oznacza wzrost w stosunku do badania wstępnego o 4 % ankietowanych nauczycieli.

Rozkład procentowy udzielonych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

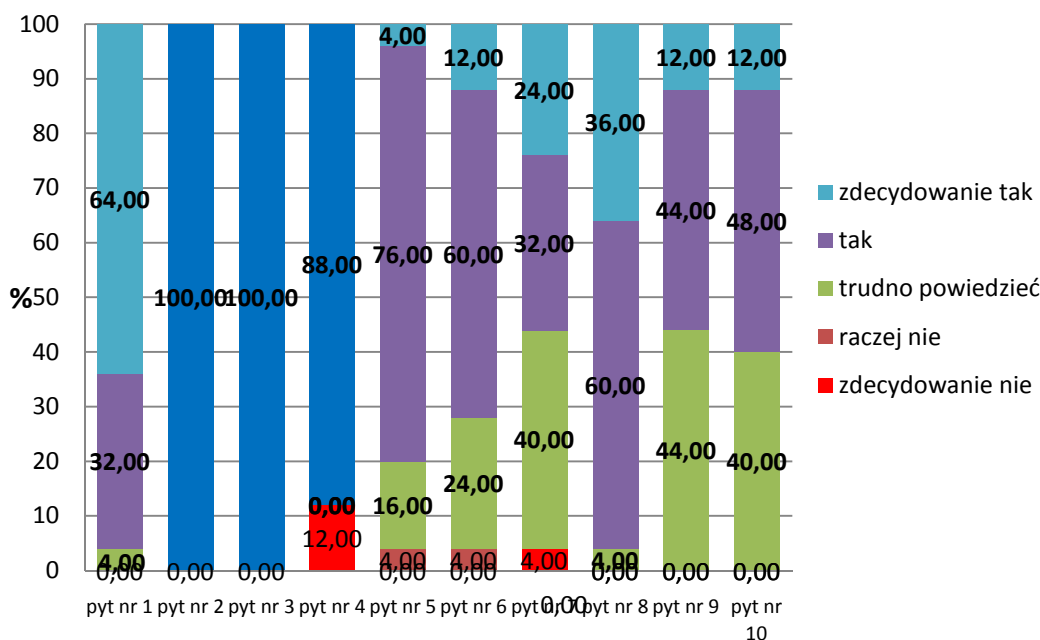
Jednoczesnym i cennym badaniem była ewaluacja prowadzona przy pomocy ankiety półotwartej- wywiad. Ankieta ta trafiła do 25 nauczycieli i stanowiła w całości próbę badawczą. Kwestionariusz ankiety zawierał 10 pytań (wzór w załączeniu). Pytania przewidywały odpowiedzi: wg określonej skali (1—5), odpowiedzi jednokrotnego wyboru lub odpowiedzi jednokrotnego wyboru wraz z uzasadnieniem. Celem badania była ocena efektywności realizowanego projektu. Udzielone odpowiedzi mogły służyć wprowadzeniu potrzebnych zmian w kolejnych edycjach projektów.

Na postawione pyt. nr 1 –*Czy Pani/a zdaniem uczniowie chętnie uczęszczają na zajęcia w ramach indywidualizacji?* 96 % ankietowanych nauczycieli odpowiedziało pozytywnie. Na pytania jednokrotnego wyboru (pyt. nr 2, nr 3) nauczyciele w 100% udzielali odpowiedzi twierdzącej – „Tak”. Jedynie na pytanie nr 4 cyt. - *Czy zauważył/a Pan/i wzrost zdolności / talentu u uczniów biorących udział w projekcie?* trzech nauczycieli udzieliło odpowiedzi negatywnej – „Nie”; nie zauważając u uczestników projektu wzrostu zdolności lub talentu. Uzupełnieniem do odpowiedzi twierdzącej na to pytanie było wskazanie przez nauczycieli obszaru w którym zaobserwowali wzrost zdolności lub talentów. Opiekunowie wskazywali takie obszary wzrostu zdolności lub talentów jak: umiejętności wypowiedzenia się, układania zdań, ortografii, czytania, wymawiania głosek, liczenie w pamięci,

przeliczanie w zakresie 100, zdobywanie nawyku prawidłowej postawy, zdolności artykulacyjne, wiadomości i umiejętności praktyczne, progres sprawności fizycznej, większą dbałość o staranne wypowiedzanie się, wzrost talentów w zakresie nauk matematycznych i przyrodniczych, czytanie i pisanie, liczenie.

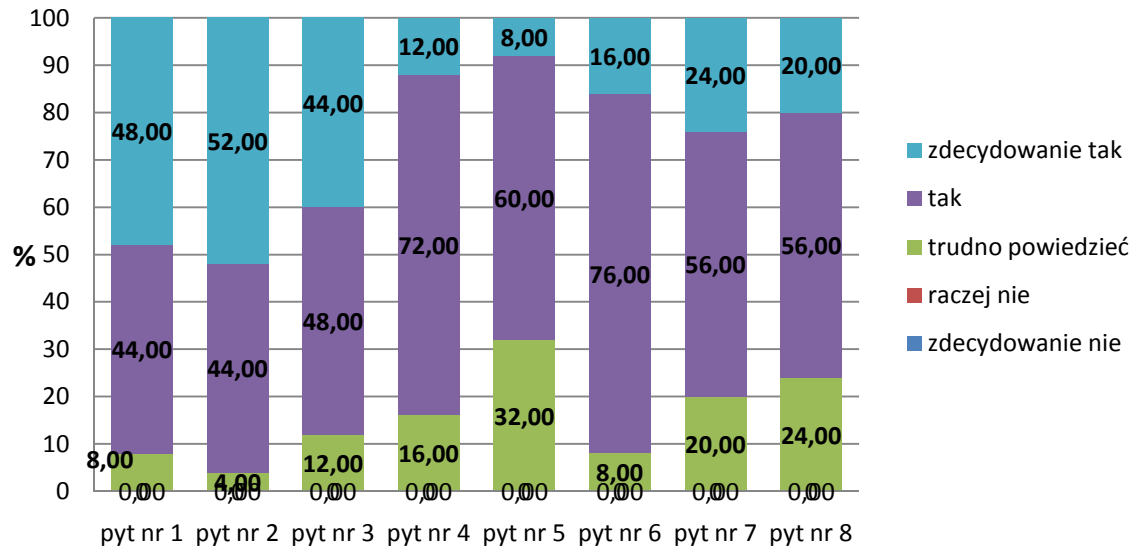
Wynik powyższego badania ewaluacyjnego utwierdził zespół projektowy w przekonaniu, że realizowane działania są efektywne i przynoszą wiele korzyści uczestnikom projektu. Szczegółowy rozkład procentowy udzielanych odpowiedzi na opisywaną ankietę półotwartą przedstawia poniższy wykres.

Na zakończenie projektu w czerwcu 2013 r. przeprowadzone zostało powtórne, końcowe badanie ewaluacyjne. Rozdanych zostało 25 ankiet zamkniętych i półotwartych dla nauczycieli (wzór w załączeniu), w tym: dla SP1 – 11, SP2 – 6, SPGD – 4 i SPWP- 4. Wszystkie ankiety stanowiły próbę badawczą.

Uzyskane wyniki procentowe zostały zaprezentowane na poniższym wykresie.

Na pytania zawarte w powyższej ankiecie udzielono następujących odpowiedzi:

Pyt. nr 1. Czy stosowana przez Pana/Panią indywidualizacja pracy na zajęciach wpłynęła na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?

ZDECYDOWANIE TAK - 12

TAK - 11

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 2. Czy uważa Pan/Pani że dzięki prowadzonym zajęciom poprawiła się efektywność oddziaływań terapeutycznych i edukacyjnych uczniów i uczennic objętych projektem?

ZDECYDOWANIE TAK - 13

TAK - 11

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 1

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 3. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpiła poprawa efektów kształcenia uczniów i uczennic?

ZDECYDOWANIE TAK - 11

TAK - 12

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 4. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpił wzrost kompetencji rodziców uczniów i uczennic co do roli i znaczenia zindywidualizowanej pracy z uczniem ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi?

ZDECYDOWANIE TAK - 3

TAK - 18

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 4

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 5. Czy Pana/Pani zdaniem nastąpiła poprawa jakości i efektywności współpracy rodziców ze szkołą?

ZDECYDOWANIE TAK - 2

TAK - 15

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 8

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 6. Czy Pana/Pani zdaniem wzrosła skuteczność i efektywność w realizacji nowej podstawy programowej?

ZDECYDOWANIE TAK - 4

TAK - 19

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 7. Czy uważa Pan/Pani, że udział w projekcie wpłynął na rozwój zainteresowań dzieci?

ZDECYDOWANIE TAK – 6

TAK - 14

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 5

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 8. Czy Pana/Pani zdaniem udział dziecka w zajęciach przyczynił się do rozwoju uzdolnień dziecka?

ZDECYDOWANIE TAK - 5

TAK - 14

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 6

RACZEJ NIE - 0

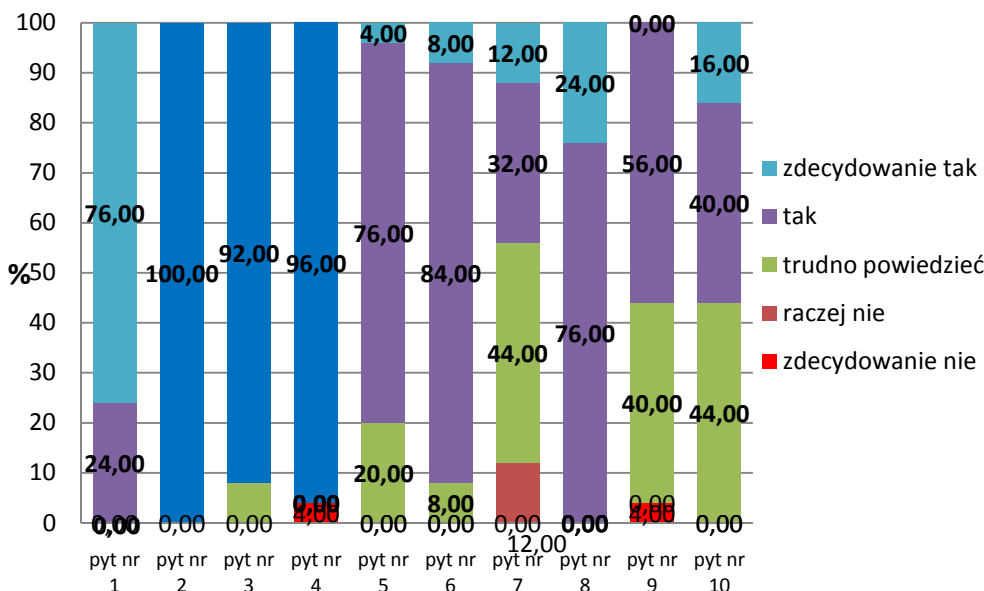
ZDECYDOWANIE NIE - 0

Wnioski:

Na koniec projektu na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że nauczyciele pozytywnie oceniają projekt i jego wpływ na rozwój i edukację uczniów. Pojawiły się przy tym tendencje bardziej ostrożnego podejścia do problematyki, co uwidoczniło częstsze udzielanie drugiej w kolejności odpowiedzi. „TAK” kosztem odpowiedzi „ZDECYDOWANIE TAK”. Sugeruje to wniosek, że opiekunowie poznali osiągnięte już i zmierzone efekty uczniów.

92 % badanych nauczycieli stwierdza, że stosowana przez nich indywidualizacja pracy na zajęciach wpłynęła na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Identyczny wskaźnik ankietowanych potwierdza że dzięki projektowi nastąpiła poprawa efektów kształcenia uczniów i uczennic. Najwięcej znaków zapytania służących kolejnym analizom i wnioskom, pomocnym przy realizacji innych projektów daje odpowiedź udzielona na pyt. nr 5 cyt. - *Czy Pana/Pani zdaniem nastąpiła poprawa jakości i efektywności współpracy rodziców ze szkołą?* 32 % badanych nauczycieli nie zajęło w tej kwestii jednoznacznego stanowiska., a tylko 68 % ankietowanych stwierdza że powyższa współpraca poprawiła się. Oznacza to potrzebę znalezienia doskonalszych metod informowania i angażowania w przyszłości rodziców do współpracy ze szkołą.

Jednocześnie na koniec realizacji projektu zrealizowany został wywiad – ankieta półotwarta przeprowadzona wśród 25 nauczycieli, której rozkład wyników prezentowany jest na poniższym wykresie. Wszystkie ankiety stanowiły próbę badawczą.

Celem badania była ocena efektywności zrealizowanego projektu.

Na postawione pyt. nr 1 –*Czy Pani/a zdaniem uczniowie chętnie uczęszczają na zajęcia w ramach indywidualizacji?* 100 % ankietowanych nauczycieli odpowiedziało pozytywnie. Na pytania jednokrotnego wyboru (pyt. nr 2, nr 3) nauczyciele w 100% udzielali odpowiedzi twierdzącej – „Zdecydowanie Tak” lub „Tak”. Jedynie na pytanie nr 4 cyt. - *Czy zauważył/a Pan/i wzrost zdolności / talentu u uczniów biorących udział w projekcie?* jeden nauczyciel udzielił odpowiedzi negatywnej, nie zauważając u uczestników projektu wzrostu zdolności lub talentu (w porównaniu do pierwszej ankiety półtwartej nastąpiła poprawa wyników, ponieważ wcześniej trzech nauczycieli nie zauważyło wzrostu zdolności i talentów u uczniów).

Liczba i rodzaj odpowiedzi udzielonych przez 25 nauczycieli wyglądał następująco:

Pyt. nr 1 - Czy Pani/a zdaniem uczniowie chętnie uczęszczają na zajęcia w ramach indywidualizacji?

ZDECYDOWANIE TAK - 6

TAK - 19

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 0

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 2 – Czy uczniowie opowiadają o tym czego się nauczyły na zajęciach w ramach projektu?

TAK(na wykresie zdecydowanie tak) - 25

NIE(na wykresie zdecydowanie nie) - 0

Pyt nr 3 – Czy Pani/a zdaniem udział w zajęciach dodatkowych stwarza uczniom warunki do poszerzenia wiedzy i nabywania nowych umiejętności?

TAK(na wykresie zdecydowanie tak) - 23

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

NIE(na wykresie zdecydowanie nie) - 0

Pyt. nr 4 – Czy zauważył/a Pan/i wzrost zdolności / talentu u uczniów biorących udział w projekcie?

TAK (w jakim obszarze) (na wykresie zdecydowanie tak) - 24

NIE(na wykresie zdecydowanie nie) - 1

Pyt. nr 5 – Czy zauważył/a Pan/i, że dzięki udziałowi w projekcie zwiększyła się motywacja uczniów do nauki?

ZDECYDOWANIE TAK - 1

TAK - 19

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 5

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 6 – Czy obserwuje Pan/ Pani zainteresowanie ze strony Rodziców realizowanym projektem? Czy Rodzice mają wpływ na postępy uczniów w nauce?

ZDECYDOWANIE TAK - 2

TAK - 21

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 2

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 7 – Czy przed realizacją projektu uczniowie przejawiali chęć i motywację do ponadprogramowej nauki konkretnego przedmiotu?

ZDECYDOWANIE TAK - 3

TAK - 8

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 11

RACZEJ NIE - 3

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 8 – Czy Pana/Pani zdaniem udział w projekcie spowodował u uczniów wzrost pewności siebie (np. praca w grupie, prezentacja doświadczeń, wypowiedzi)?

ZDECYDOWANIE TAK - 6

TAK - 19

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 0

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 9 – Czy w związku z udziałem w projekcie wśród uczniów uczestniczących w projekcie wzrosło zainteresowanie dalszą nauką na kierunkach technicznych, matematyczno – przyrodniczych lub humanistycznych (w zależności od rodzaju zajęć)?

ZDECYDOWANIE TAK - 0

TAK - 14

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 11

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

Pyt. nr 10 – Czy Pana/ Pani zdaniem uczeń uczęszczający na zajęcia objęte projektem z zakresu logopedii/ gimnastyki korekcyjnej wymaga dalszego wsparcia specjalisty?

ZDECYDOWANIE TAK - 4

TAK - 10

TRUDNO POWIEDZIEĆ - 11

RACZEJ NIE - 0

ZDECYDOWANIE NIE - 0

IX. Uczestnicy projektu na poszczególnych zajęciach dydaktycznych w dwóch latach szkolnych (bez powtórzeń w grupach)

W zajęciach z zakresu umiejętności **czytania i pisania** wzięło udział:

szkoła	L. grup	Liczba uczestników „po peselach”								ogółem
		Gr 1		Gr 2		Gr 3		razem		
Podział dziewczęta/chłopcy		Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	
SP1	3	8	6	0	6	0	7	8	19	27
SP2	2	3	5	5	6	-	-	8	11	19
SPGD	2	13	2	0	8	-	-	13	10	23
SPWP	2	2	6	4	12	-	-	6	18	24
razem	9	26	19	9	32	0	7	35	58	93

W zajęciach z zakresu **gimnastyki korekcyjnej** wzięło udział:

		Liczba uczestników „po peselach”						
szkoła	L. grup	Gr 1		Gr 2		razem		ogółem
Podział dziewczęta/chłopcy		Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	
SP1	2	8	10	5	7	13	17	30
SP2	2	6	11	7	12	13	23	36
SPGD	1	11	4	-	-	11	4	15
SPWP	2	8	10	6	8	14	18	32
razem	7	33	35	18	27	51	62	113

W zajęciach z zakresu **trudności w matematyce** wzięło udział:

		Liczba uczestników „po peselach”						
szkoła	L. grup	Gr 1		Gr 2		razem		ogółem
Podział dziewczęta/chłopcy		Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	
SP2	2	4	4	6	4	10	8	18
SPGD	1	6	5	-	-	6	5	11
razem	3	10	9	6	4	16	13	29

W zajęciach z zakresu **uzdolnień matematyczno-przyrodniczych** wzięło udział:

		Liczba uczestników „po peselach”										
szkoła	L. grup	Gr 1		Gr 2		Gr 3		Gr 4		razem		ogółem
Podział dziewczęta/chłopcy		Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	
SP1	4	4	7	6	2	4	4	10	6	24	19	43
razem	4	4	7	6	2	4	4	10	6	24	19	43

W zajęciach z zakresu logopedii wzięło udział:

		Liczba uczestników „po peselach”																		
szkoła	L. grup	Gr 1		Gr 2		Gr 3		Gr 4		Gr 5		Gr 6		Gr 7		Gr 8		razem		ogółem
Podział dziewczęta/ chłopcy		Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	Dz	Ch	
SP1	8	3	3	2	4	1	3	0	7	2	1	0	3	1	2	1	2	10	25	35
SP2	4	0	7	2	5	0	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	17	21
SPGD	3	4	4	3	1	0	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	9	16
SPWP	3	2	2	1	3	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	10	16
razem	18	9	16	8	13	4	15	2	9	2	1	0	3	1	2	1	2	27	61	88

X. Rezultaty

Projekt *”Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”* zakładał osiągnięcie wymiernych efektów.

Cel główny

1. Liczba szkół w których przeprowadzono indywidualizację nauczania w klasach I-III w ramach projektu – planowana wartość docelowa wskaźnika – **4**;
2. Liczba uczniów i uczennic klas I-III, którzy zostali objęci projektem indywidualizacji nauczania – planowana wartość docelowa wskaźnika – **259 (104 K , 155 M)**.

Cel szczegółowy

3. Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpił wzrost umiejętności w czytaniu i pisaniu - min. 80% uczniów i uczennic klas I-III – planowana wartość docelowa wskaźnika – **54 (18 K , 36 M)**;
4. Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpił wzrost umiejętności matematycznych - min. 80% uczniów i uczennic klas I-III – planowana wartość docelowa wskaźnika – **20 (10 K , 10 M)**;
5. Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpiła poprawa wymowy - min. 60% uczniów i uczennic klas I-III – planowana wartość docelowa wskaźnika – **41 (14 K , 27 M)**;

6. Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpiła poprawa postawy - min. 60% uczniów i uczennic klas I-III – planowana wartość docelowa wskaźnika – **40 (17 K , 23 M)**;
7. Liczba uczniów i uczennic klas I-III, u których nastąpił wzrost zainteresowań matematyczno-przyrodniczych - min. 80% uczniów i uczennic klas I-III w projekcie – planowana wartość docelowa wskaźnika – **26 (14 K , 12 M)**;
8. Liczba szkół podstawowych, które otrzymały wsparcie w postaci materiałów dydaktycznych do indywidualizacji nauczania w kl. I-III – planowana wartość docelowa wskaźnika – **4**

W następstwie realizacji projektu *„Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn”* osiągnięto następujące wartości wskaźników:

Rodzaj wskaźnika	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta			Stopień realizacji
		ogółem	K	M	
Liczba szkół w których przeprowadzono indywidualizację nauczania w klasach I-III w ramach projektu	4	4	-	-	100%
Liczba uczniów i uczennic klas I-III, którzy zostali objęci projektem indywidualizacji nauczania	259 104K 155M	272	121	151	105,02 %
Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpił wzrost umiejętności w czytaniu i pisaniu	54 18K 36M	88	35	53	162,96 %
Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpił wzrost umiejętności matematycznych	20 10K 10M	29	16	13	145,00 %
Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpiła poprawa wymowy	41 14K 27M	85	26	59	207,32 %

Liczba dzieci klas I-III objętych projektem, u których nastąpiła poprawa postawy	40 17K 23M	89	44	45	222,5 %
Liczba uczniów i uczennic klas I-III, u których nastąpił wzrost zainteresowań matematyczno-przyrodniczych	26 14K 12M	43	24	19	165,38 %
Liczba szkół podstawowych, które otrzymały wsparcie w postaci materiałów dydaktycznych do indywidualizacji nauczania w kl. I-III	4	4	-	-	100,00 %

Powyższe rezultaty w projekcie *"Indywidualizacja nauczania uczniów klas I-III w gminie Tuszyn"* zostały zmierzone za pomocą określonych w szkołach metod badawczych tj.: testów kompetencyjnych, sprawdzianów, przesiewowych badań wymowy etc.

Metody badawcze odnosząc się do wcześniejszych diagnoz, raportów diagnostyczno-obszewacyjnych, testów wiedzy miały przynieść odpowiedź czy u uczestników projektu zaobserwowano wzrost umiejętności z zakresu czytania i pisania, z zakresu matematyki, poprawę wymowy, poprawę postawy czy wzrost zainteresowań matematyczno-przyrodniczych.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące efektów poszczególnych typów zajęć dla dzieci z następującymi trudnościami:

- **wzrost umiejętności w czytaniu i pisaniu**

W zajęciach dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu uczestniczyło w sumie 93 uczestników projektu, z czego nauczyciele wykazali wzrost umiejętności z zakresu czytania i pisania u 88 uczniów. Analizie w czerwcu 2012 r. poddawani byli wszyscy uczniowie uczestniczący w zajęciach, w tym uczniowie klas III opuszczających projekt oraz wszyscy uczniowie na koniec projektu w czerwcu 2013 r.

Rezultatem zajęć jest zauważalny u każdego uczestnika postęp w zasobie wiedzy i umiejętności, a także ograniczenie istniejących braków. Zgodnie

z prezentowanymi wynikami uczniowie znają litery, potrafią wyodrębnić głoski i sylaby, w zadowalającym stopniu opanowali umiejętności grafomotoryczne przewidziane dla dzieci w ich grupie wiekowej. Uczniowie opanowali również umiejętność czytania, choć są widoczne różnice wśród uczniów dotyczące tempa i techniki czytania.

- **wzrost umiejętności matematycznych**

W zajęciach dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych uczestniczyło 29 uczestników projektu, z czego u 29 (100%) zaobserwowano wzrost poziomu wiedzy i umiejętności. Analizie w czerwcu 2012 r. poddawani byli wszyscy uczniowie uczestniczący w zajęciach, w tym uczniowie klas III opuszczających projekt oraz wszyscy uczniowie na koniec projektu w czerwcu 2013 r.

Analiza polegała na porównaniu wyników diagnozy wstępnej oraz końcowego sprawdzianu wiadomości i umiejętności z zakresu: pamięci oraz sprawności rachunkowej, samodzielnego i twórczego myślenia przy rozwiązywaniu problemów matematycznych oraz wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce.

Zajęcia pozwoliły ograniczyć braki dotyczące umiejętności w rozumowaniu pojęć matematycznych oraz bardziej zainteresować uczestników edukacją matematyczną.

- **poprawa wymowy**

W zajęciach logopedycznych dla dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy, uczestniczyło 88 uczestników, gdzie znaczny wzrost wiedzy i umiejętności wykazano u 85 uczestników. Mniejsze postępy stwierdzono u 3 uczestników zajęć.

Analizie w czerwcu 2012 r. poddawani byli wszyscy uczniowie uczestniczący w zajęciach, w tym uczniowie klas III opuszczających projekt oraz wszyscy uczniowie na koniec projektu w czerwcu 2013 r. Na podstawie przesiewowych badań logopedycznych w oparciu o m.in. logopedyczny test dla dzieci i młodzieży autorstwa Iwony Michałak Widery stwierdzono, że u 85 uczestników projektu nastąpiła poprawa wymowy. Uczniowie prawidłowo wymawiają korygowane głoski w mowie kontrolowanej. Nastąpiła poprawa czynności fizjologicznych w obrębie aparatu artykulacyjnego, takich jak na przykład połykanie, oddychanie (utrwalenie umiejętności oddychania przez nos). Wskazana jest automatyzacja artykulacji tych

głosek w mowie spontanicznej. Wskazówki do kontroli i pracy w zakresie utrwalenia wymowy spontanicznej korygowanych głosek w domu i w szkole zostały przekazane rodzicom i wychowawcom w czasie rozmów indywidualnych.

- **poprawa postawy**

W zajęciach gimnastyki korekcyjnej uczestniczyło 113 uczestników projektu, z czego u 89-u terapia przyniosła zadowalające efekty, w postaci poprawy postawy.

Analizie w czerwcu 2012 r. poddawani byli wszyscy uczniowie uczestniczący w zajęciach, w tym uczniowie klas III opuszczających projekt oraz wszyscy uczniowie na koniec projektu w czerwcu 2013 r.

Realizacja zajęć pozwoliła skorygować błędy w postawie. Dzieci harmonijnie rozwinęły się fizycznie oraz zwiększyły wydolność organizmu i sprawność ruchową. Uczestnicy projektu znają swoje deficyty i potrafią wykonać ćwiczenia, które przeciwdziałają pogłębianiu wad i są odpowiednie do utrzymania prawidłowej postawy. Zajęcia wykształciły nawyk aktywnego wypoczynku oraz świadomość codziennych ćwiczeń celem dbania o własne ciało.

- **wzrost zainteresowań matematyczno-przyrodniczych**

W zajęciach rozwijających zainteresowania uczniów uzdolnionych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych brało udział 43 uczestników projektu, z których 43 (100%) w wyniku realizacji projektu wykazało wzrost zainteresowań matematyczno-przyrodniczych oraz przyrost wiedzy w zakresie tych nauk.

Analizie w czerwcu 2012 r. poddawani byli wszyscy uczniowie uczestniczący w zajęciach, w tym uczniowie klas III opuszczających projekt oraz wszyscy uczniowie na koniec projektu w czerwcu 2013 r.

Rezultatem zajęć jest poszerzenie wiedzy i nabycie nowych umiejętności matematycznych. Zajęcia pozwoliły wykształcić u dzieci logiczne myślenie niezbędne do rozwiązywania zadań tekstowych na trudniejszym poziomie, wykraczającym poza treści realizowanej podstawy programowej. Uczniowie stali się bardziej otwarci, wzrosło im poczucie własnej wartości, rozbudzili ciekawość poznawczą i cierpliwość w dochodzeniu do wiedzy, nabyli umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy, znają wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin, rozszerzyli wiedzę o naszej planecie Ziemi.